Et tagakiusamised ärapahandatud kodanikkude poolt nähtavasti veelgi ei lakanud, pöördub Hans Bull otsekohe Stokholmi Rootsi valitsuse poole. 29. X. 1649. a. saadab kuninganna Kristina Hans Bulli asjus Tartu raele kirja, milles kästakse Hans Bulli vastuvaidlematult gildi liikmeks pidada ja teda kõigest kodanikkude peatoidusest ja vabadusest lasta osa saada ühesuguseil aluseil teiste kodanikkudega. Kuninganna käskkiri lõpetab nähtavasti kõik Bulli vastu sihitud intriigid, vähemalt väliselt. Huvitav on märkida, et kõigest eeltoodust hoolimata raad Bulli kaitseb eesti koguduse kirikuõpetaja vastu, kes ei tahtnud teda lubada saksa kogudusse üle minna. Bürgermeister Warnecke püüab isiklikult pastorit mõjustada, et see Bullile luba annaks saksa kogudusse siirduda. Pastor, kes nähtavasti rikka koguduseliikme üleminekut juba ainelistel põhjustel heaks ei kiitnud, lepib siiski, et vähemalt Bulli lapsed saksa kogudusse siirduvad. Kuidas asi lõplikult lahenes, selle kohta puuduvad teated. Üldse näib aga Hans Bull üks rikkamaist Tartu kodanikest olevat: ta omab linnas mitut maja ja asub maksumaksjate nimestikus ikka esimeses reas kõige suuremate maksjate hulgas. Hans Bullil oli kaks poega, kes juba niivõrt olid saksastunud, et saksa soost kodanikud neid omiks inimesiks näivad pidanud olevat.

Rahvastiku üldarvu kohta Rootsi aja esimesel poolel ei saa andmete puudusel rahuldavat pilti anda. Tõsiasi on igatahes see, et elanikkude arv võrdlemisi orduajaga tunduvalt oli kahanenud. Mitmel korral tunnustavad raad, gildid ja kindralkubernerid tarvidust uute elanikkude juurdemeelitamise teel rahva-arvu tõsta. Rootsi aja algusel oli raad karmide õllepruulimis-määruste vastu, sest üleliigne karmus sel alal hirmutavat inimesed ära, kes Tartus endale uut kodumaad tahavad leida. Ka teatav vastutulelikkus eestlasile laseb end rahva-arvu vähesusega seletada. 1656. ja 1658. aastal venelaste poolt ettevõetud kodanikkude üleskirjutamisest selgub, et täiskasvanud meesisikute arv ei ulatunud kolmesajanigi. Sakslaste üldarv oli 1656. a. 121 meeskodanikku, neist 8 raehärrat, 50 kaupmeest, 57 käsitöölist ja veel mõned teised isikud. Saksa käsitöölistest seisid esimesel kohal kingsepad (11 isikut), rätsepad (6 isikut), tislerid ja kangrud (kumbagi 5 isikut).

Rahvastiku eriliikide õigused määras raad kindlaks mitmesuguste sellekohaste määruste abil, mille maksmapanek oli seotud harilikult suurte sekelduste ja hõõrumistega (n. n. Strassenordnung, Gassenordnung, Nahrungsordnung või Gildeordnung). Ka kõnesoleval ajajärgul järgnesid mitu säärast määrustikku üksteisele aastaist 1626, 1635 ja 1642. Et esimesed kaks ordnungit ajutist iseloomu kandsid, siis asus raad 1641. a. lõpliku ning kestva gildide korra loomisele ja töötas vastava kava välja. See leidis aga õieti suurt vastupanekut gildide poolt. Alles 1642. a. rae ja kodanikkonna kokkulepe võimaldas selle teostamisele asuda: mainitud aasta 1. VIII. kuulutab raad Gassenordnungi välja, jättes siiski võimaluse ka edaspidi selles tarvilisi muudatusi ette võtta. Kui kindralkuberner a. 1646 ja 1647 Tartut külastas, tõusis gildikorra revideerimise küsimus jälle päevakorrale. Kas ja kuidas see nüüd lahendust leidis, ei ole säilinud andmete põhjal küllalt selge. Nähtavasti jäädi üldjoontes siiski 1642. a. korralduse juurde. Viimase sissejuhatuses kurdetakse Tartu kodanikkude vaesumise üle, mida oma poolt ka „Unordtnung undt confusion hiesiger Policey undt Bürgerlicher Nahrung“ olla aidanud suurendada. Et olevaid väärnähtusi parandada ja kõrvaldada, selleks olla kõige pealt vaja kindlaks määrata linnaelanikkude enesekeskised suhted. Tartu rahvastik jagunevat „führnehmlich in grosse, kleine und keine Gilde“, kel